

SALTSKUM, n. sing. Skum, bestående af salt. Se äfv. *Glasgalle*.

SALTSLEKE, n. 4. 1) Sudd o. d., doppad i sillake, som gifves kreatur att slicka på, såsom godt förvaringsmedel emot röta. — 2) (jäg.) Saltblandad lera, som gifves åt hjortar.

SALTSOLA, f. 1. Saltvatten ur saltkällor.

SALTSPIRITUS, m. sing. *Rökande s.*, gammalt namn på saltsyra.

SALTSTEN, m. 2. Klump af salt.

SALTSTOD, m. 3. Stor saltmassa i form af en bildstod.

SALTSYRA, f. 1. Se *Chlorvätesyra*.

SALTSYRAD, a. 2. (kem.) Förenad med saltsyra.

SALTTORG, n. 3. Salutorg, bestämdt till försäljning af salt.

SALTTULL, m. 2. Tull, som erlägges för inkommande salt.

SALTVARA, f. 1. Saltad matvara, såsom salt kött, fläsk, m. m. Brukas mest i plural.

SALTVATTEN, n. 3. Vatten, som innehåller salt.

SALTVERK, n. 3. Ställe, der salt sjudes.

SALTVERKSPUMP, m. 2. Pump till vattens uppfordrande ur saltgrufvor.

SALTVÄG, m. 2. Instrument, hvarmedelst saltvattnets salthalt bestämmes.

SALTÖRT, f. 3. Ört, som växer vid saltkällor och ger soda. *Salsola Kali* et Soda.

SALU, sålu. Böjd kasus af gamla ordet *Sala*, försäljning. *Till s.*, till försäljning. *Hålla, hafva till s.*, hafva något att försälja. *Vara till s.*, att få köpa. *Ubbjuda till s.* — I sammansättningar betyder *Salu* d. s. s. Försäljnings, t. ex: *Salubod*, -*magasin*.

SALUACCIS, såluaccis', m. 3. En afgift af vissa borgerliga näringar i några af de svenska städerna.

SALUT, - út, m. 3. (lat. *Salus*) Helsning med ett antal kanonskott, som gifves af fartyg vid vissa tillfällen. *Gifva s.* — *Ss. S-skott*.

SALUTERÄ, v. a. 1. (lat. *Salutare*) Helsa med militärisk hedersbevisning, såsom kanonskott, värjans eller fanans sänkning, m. m. *S. med fanan. S. med fyra skott. S. en fästning. S. tillbaka*, besvara en salut. — *Salutering*, f. 2.

SALVA, f. 1. I. (t. *Salbe*) Till utvertes bruk bestämdt läkemedel af smörlik konsistens, hvars hufvudmassa utgöres af fett, vax eller harts.

SALVA, f. 1. II. (af lat. *Salve*, god dag!) Aflossning af flera kanoner eller handgevär på en gång.

SÄLVAGARDE, sällvagarde, n. 4. (fr. *Salvegarde*, ital. *Salva guardia*) Skyddsvakt.

SALVELSE, f. 3. 1) (gam.) Smörjelse; väluktande salva. — 2) (fig.) Rörande, väckande kraft i tal eller skrift; anderikhet, anda och kraft.

SALVIA, sällvia, f. sing. (bot.) 1) a) Örtslägtet *Salvia*. — b) (vanligast) En allmänt bekant, starkt luktande art deraf, som nyttjas i medicin. *S. officinalis*. Trädgårds-S. — 2) En art *Renfana* med gula blommor och stark, behaglig lukt. *Tanacetum Balsamita*. Äfv. *Salvie-Renfana*.

SAM. 1) Sammansättnings-partikel i st. f. *Samman*, *Hop*, *Med*, *Gemensam*, m. fl. — 2) Adjektiv ändelse, t. ex. i *Tacksam*, *Långsam*.

SAMARFVA, a. pl. oböj. Som ärfva tillsammans.

SAMBAND, n. 3. Förbindelse mellan saker, förhållanden eller tillstånd. Jfr. *Sammanhang*.

SAMBLADIG, a. 2. (bot.) *S-t blomfoder*, när blomfoderbladen äro hopväxta till ett sammanhängande foder.

SAMBRODER, m. 3. pl. — *bröder*. Se *Helbroder*.

SAMBRUK, n. 3. Samfält bruk. Säges isynn. om jord.

SAMBYGGARE, m. 3. Se *Monoecia*.

SAMDRÄGT, f. 3. Se *Endrägt*.

SAMDRÄGTIG, a. 2. Se *Endrägtlig*.

SAMDRÄGTIGHET, f. 3. Se *Endrägt*.

SAMDRÄGTIGT, adv. Se *Endrägtigt*.

SÄMEVIG, sammävigg, a. 2. Lika evig. Brukas i teologien om personerna i gudomen.

SAMFIENDE, m. 3. (föga brukl.) Gemensam fiende.

SAMFUND, n. 3. (egentl. Sammankomst) Förening af personer för något bestämdt ändamål, med egen styrelse samt lagar, stadgar eller reglementen, som dess medlemmar böra efterleva. *Borgerligt s.*, tillstånd af människors sammankomnad under regering och kungjorda lagar. (Fig.) *De lärdes s.*, de lärde. (Teol.) *De heligas s.*, se *Helgamanna-samfund*. — *Syn.* Sällskap, Samhälle, Korporation, Förening.

SAMFUNDSDYGD, f. 3. Sådan slags dygd, som fordras i och för samhällslifvet.

SAMFUNDSLEFNAD, m. 3. Se *Samhällslif*.

SAMFÄLD, **SAMFÄLDT**, se *Samsfält*.

SAMFÄLLIG, a. 2. Se *Samsfält*.

SAMFÄLLIGHET, f. 3. Gemensamhet i egendoms besittning och användande.

SAMFÄLLIGT, adv. Se *Samsfält*, adv.

SAMFÄLT, a. 1. (af gam. verbet *Fälla*, föga, hvaraf *Samsfälla*, sammanfoga) 1) Gemensam. *S. besittning, äganderätt*. — *Syn.* Samfällig, Gemensam. — 2) Sammantagen. *I s-a tre år*. — *Adv.* 1) Gemensamt. *S. äga och bruka en egendom*. — 2) Samtaget. *Alla s.*

SAMFÄRDSEL, m. sing. (nytt ord) Gemenskap, inbördes beröring i handel ochandel; umgänge mellan människor. Motsvarar det franska Commerce.

SAMGÖMMIG, a. 2. (bot.) *S. frukt*, som omslutes af en egen köttig, läderartad eller träartad beklädnad.

SAMHÄLLE, n. 4. (af *Hålla tillsammans*) 1) *Borgerligt s.* ell. blott *s.*, se *Borgerligt samfund* (under *Samfund*). *Grunda ett s.* (Fig.) *De lärdes s.*, de lärde. — *Syn.* Samfund, Stat. — 2) Stad, köping, socken eller annat smärre distrikt, som utgör ett helt för sig inom staten, med egen statsmakten underordnad styrelse.

SAMHÄLLELIG, a. 2. Som tillhör, har afseende på samhälle. *S. dygd, förtjenst*.

SAMHÄLLIG, a. 2. Se *Enhällig*.

SAMHÄLLIGHET, f. 3. Se *Enhällighet* och *Samhälle*.

SAMHÄLLIGHETSDRIFT, f. 3. Åtrån att lefva tillsammans med andra människor.

SAMHÄLLIGT, adv. Se *Enhälligt*.

SAMHÄLLSDYGD, f. 3. Se *Samfundsdygd*.

SAMHÄLLS-FÖRENING, f. 2. Människors förening i borgerligt samhälle.

SAMHÄLLS-FÖRSTÖRANDE, a. 1. Som verkar förstörande på samhällets bestånd. *S. lärör*.

SAMHÄLLSLAG, m. 2. Lag för lefnaden i borgerligt samfund. — Kallas äfv. *Borgerlig Lag*, *Mensklig Lag*, i motsats till *Naturlig Lag*.

SAMHÄLLSLEFNAD, m. 3. eller

SAMHÄLLSLIF, n. 3. Människors lefnad i samhälle, under gemensamma lagar.